

Inleiding: Wie doet wat in de gemeente?

Woordenlijst

Burgemeester

Wettelijk burgerlijk hoofd en vertegenwoordiger van een gemeente.

College van B en W

Afkorting van college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een gemeente.

Democratie

Het volk heeft de macht. Nederland is een indirecte democratie, want stemgerechtigden nemen niet actief deel aan de besluitvorming maar laten zich vertegenwoordigen door parlementariërs die periodiek worden gekozen.

Kiesgerechtigde

Iemand die mag stemmen. In Nederland zijn inwoners vanaf 18 jaar met de Nederlandse nationaliteit gerechtigd te stemmen (er bestaan enkele uitzonderingen).

Lijsttrekker

Iemand die aan het hoofd van een kandidatenlijst van een partij voor de verkiezingen staat.

Opkomst

Het aantal mensen dat heeft gestemd, vaak uitgedrukt als percentage van alle mensen die mogen stemmen.

Politieke Partij

Organisatie van mensen met gelijkgestemde ideeën en opvattingen over de inrichting van de maatschappij.

Partijprogramma

Document dat wordt gepubliceerd voorafgaand aan verkiezingen waarin een partij haar mening geeft over thema's die in de samenleving spelen.

Verkiezingscampagne

De activiteiten van een politieke partij om zo veel mogelijk stemmen te krijgen tijdens verkiezingen.

Wethouder

Bestuurder binnen de gemeente. Iedere wethouder heeft een eigen taakgebied bijvoorbeeld onderwijs of financiën.

Zetel

Stoel van een gemeenteraadslid in de gemeenteraad. Aan de hand van de uitslag van de verkiezingen worden de zetels verdeeld.

Wie doet wat in de gemeente?

De gemeente is naast de provincie en het rijk één van de drie bestuurslagen van ons land. Ze zijn verantwoordelijk voor het lokale beleid en zorgen er bijvoorbeeld voor dat je een paspoort krijgt, je vuilnis wordt opgehaald, maar ook dat je speeltuin onderhouden wordt. Maar de gemeente zorgt er ook voor om alle taken van de gemeente uit te voeren, krijgt geld van het rijk, maar heft ook zelf belasting. Dat betekent dat inwoners van een gemeente jaarlijks geld betalen en de gemeente dat onder andere besteedt aan het onderhouden van wegen. Op die manier dragen inwoners dus met zijn allen bij aan hun eigen omgeving. Er zijn 345 gemeenten. In jouw gemeente kun je terecht met vragen. Onderstaande vragen kun je vinden op onder andere de website van de gemeente Nieuwkoop.

Wie besturen de gemeente?

Het gemeentebestuur bestaat uit de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De leden van de gemeenteraad worden eens in de vier jaar verkozen door de inwoners van een gemeente. Op die manier wordt de mening van de burgers dus vertegenwoordigd in de gemeenteraad. De burgemeester wordt voorgedragen door de gemeenteraad en wordt dan benoemd door de koning. De burgemeester staat boven de partijen. Hij is er voor alle burgers van de gemeente. Zo zijn er burgemeesters die iedere week een spreekuur houden om te horen wat burgers vinden van het beleid van de gemeente.

Wat doet de gemeenteraad?

De gemeenteraad is de politieke baas van de gemeente en controleert het beleid van het college van wethouders en burgemeester. Gemeenteraadsleden stellen het beleid vast op hoofdlijnen. Alleen als een meerderheid van de gemeenteraad iets goedkeurt, kunnen de wethouders aan de slag.

Wat doet het college van burgemeester en wethouders?

Het college van B en W neemt dagelijkse besluiten zoals het verlenen van vergunningen, het onderhoud van wegen, het benoemen van ambtenaren. Het college is ook verantwoordelijk voor het uitvoeren van landelijk beleid.

Hoe komt de gemeenteraad en het college tot stand?

De leden van de raad worden elke vier jaar gekozen bij de gemeenteraadsverkiezingen en kunnen niet tussentijds weggestuurd worden.

Het college wordt gevormd na onderhandelingen tussen de partijen na de verkiezingen. De wethouders worden gekozen door de gemeenteraad en niet door de inwoners. De raad kan wethouders wegsturen en vervangen. Daarvoor zijn geen gemeenteraadsverkiezingen nodig. Het college van B en W gaat bij haar besluiten af op voorstellen van de ambtenaren. Gemeenteraadsleden doen dit werk naast hun gewone betaalde baan. Zij krijgen alleen een vergoeding. Voor burgemeester en wethouders is dit wel hun gewone werk. Zij krijgen salaris.

Hoe kan ik als burger invloed hebben op het gemeentebeleid?

Burgers kunnen met problemen en ideeën terecht in de openbare fractievergaderingen. Burgers kunnen ook inspreken voorafgaand aan de raadsvergadering. Je hebt ook het recht om een onderwerp of voorstel op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen. De raad is verplicht om hier aandacht aan te besteden. Dit heet het burgerinitiatief. Je kunt natuurlijk ook stemmen of zelf de politiek ingaan.